

Bertil Vanhainen 1989-12-10

I: Hugo Pekkari

I: Puhumme siitä, koska ensimmäiset ammattiliitot on tulleet. Koska olet ensimmäisen kerran ollut myötä mettätyöläisten ja uittotyöläisten ylösteoissa?

BV: Olen ollut 17 - 18 ikäinen. Kun olin 17, liityin ammattijärjestöön. Se on ollut -34. Ruotsin metsä- ja uittotyöläisten liitto, Pajalan osasto. Vuonna -36 Erkheikin alueella kylläinymmä Pajalan osastoon ja perustin oma osaston.

Siihen aikaan ei paljon muusta neuvoteltukaan kuin uittotöistä. Metsäala oli vielä silloin hyvin heikolla tilalla. Ajomiehet tehit ylös.

Mutta jos menee vanhempaan, mitä olen lukenut, kun on kysymys lautta-uitosta ja irtiuitosta, tapahtui muistaakseni -21. Silloin oli jonkinlaisia lakkojaki Tornionväylällä. Olletikki alapuolella Karunkia, Ylitornion - Kuivakankhaan seu uilla.

Siihen aikaan ei vielä ollut kuin paikallisesti perustettuja ammattiliittoja. Kokonaista järjestäytyneitä ammattiliittoja ei ollut, neuvottelut olivat hyvin monimutkasia.

Työnantajapuolikaan ei ollut järjestäytyneitä. Oli monta kertaa hyvin raakaa sanankäyttöä neuvotteluissa.

.....

.....

.....

Bertil Vanhainen kertoo tapahtumista, joista kerrotaan eräässä kirjassaan. Minkälaiset neuvottelut siihen aikaan olivat....

BV: Olin 15 vuotias, kun oli uittolaket... Oli ns. "villiilakko". Sitä ei oltu hyväksytty ammattijärjestön puolesta. Silloin oli koko Tornionjokilaaksossa uittotyöläisten liiton osasto.

Niin se ammatillinen toiminta on alkanut kehittymään. Vuonna -36 saatiin jonkinlainen työehtosopimus myös metsäalalle. Mutta jos sitä nykyillä silmillä katsoo, niin ei sitä voida sanoa työehtosopimukseksi...

Siinä oli kirjoitettu, että hakkurillaki on oikeus vaatia neuvotte-
luita!

I: Eikös se ollu -35, kun uithoonki tuli erilainen "aavtaali" ?
Samalla palkkaki nousi 60 äyhriin.

BV: Kyllä muistan. Vuonna -35 olen ollu ensi kerran uittossa. Siihen asti oli työnantaja vaatinut urakkaa. Kyläkunnat kilpailivat tois-
tensa kanssa..

I: Sitähän ne käyttit työnantajat kauan jälkheenkä. Väylänvarressa oli kerran iso työpaikka. Oli paljon puuta ja sillälaililla. Nehän yrittivät, että ottaa urakan siihen.

BV: Mie muistan kerran poikasenna, kun etkheikiläiset ottivat urakan Kangosen paikoilta, alas Pajahlaan saakka. Moni joutu othaan lehmän navetasta ja että sai häviöt korvatuksi!

Samoin oli Käymäjoen päällä urakka. Oli enimmäen talonmiehiä, joilla oli lemmiä jonku verran. Ne monta kertaa hävisit siinä.

Uittoalalla eistyi jo aika lailla ensi vuosina. Oli semmosia määräyksiä tullu, että ne jotka olit kymmenenä viimisenä vuotena olleet jonkinverran uittotoissa, niin ne ensitilassa pääsit uithoon.

Oli huomattavaa, että aina sota-aikhaan asti oli uithoon haluavia satoja, jotka halusit lähteä. Mutta tämä määräys on kyllä poistettu jälkhiin.

Sen jälkhiin, kun met saima oman osaston Erkheikille, meillä oli hyvät neuvotteluyhteyet työnantajitten kansa. Saimme hyvissä ajojin tiethoon, kunka monta miestä uithoon tarvithaan.

....

....

Monesti tuli erimielisyyksiä keskusteluissa. Työttömyys oli suuri siihen aikhaan.

I: Se hääty tietekki kattoo, kuka kaikhein parhaiten tarvitti.

BV: Met hääyimä aina ammattijärjestön puolesta paikallisesti kattoo sen. Eikä kukhaan muu tuntenukhaan parhaiten kuin me.. Met tietenki aina kattoima semmoset perheelliset...

semmoset, jotka kaikkein enniiten tarvittivat...

Meillä meillä meni siltikin hyvin ja säilytimmä luottamuksen työnantajapuolelta. Met hoijima sen melko hyvin. Samalla me myös kattoima sen, että uithoon tulit semmoset miehet, jotka siihen pystyit.

Met saima luottamuksen ja saimme jatkaa sitä. Niin kauan kun minä olin osastossa vuotheen -50, kun minä siiryin liittoport-haaseen.

.....

....

I: Mie muistelen sitä, kun tuntipalkka nousi 60 äyhriin....

Mitä sitä ennen oli tuntipalkka, 50 äyriä?

Muistan, että siinä sakissa, missä mie olin, oli montakymmentä vuotta vanhempia miehiä kuin mie. Miehet sanoit, että nyt kyllä kannattaa vääntää, kun on äyri ja minuutti!

BV: Kyllä se siihen aikaan oli hyvä nousu.

I: Vaikka yliaikaturneilta ei saanu minkäänlaista lisämaksua.

BV: Ei, vaikka se alko muuthuun aika hopusti. Silloinko me perustimme osaston, tiethiin, ettei uithoon päässy, ennenkö oli täyttänyt 18 vuotta.

I: Muistelen, että vuona -35 meilä juuri oli uitto loppunut. Oli pyhhää vasten yö. Mie menin käyhään kaupassa. Siinä oli yksi mulle kauhean tuttu mies. Se oli bruukanu olla uitossa muinä kevväinä.

Mie kysyin, että eppä sie tänä vuona ole ollu uitossa. Se sano, ettei hän päässy sinne. Mutta kyllä hän pääsee ensi vuonna! Mie kysyin, että kunkas ensi vuonna on sitten parempi päästä.

Se sano, että kyllä hän pääsee, kun met halvennamma 10 äyriä tiimalta! Silloin oli 60 äyriä tiima. Semmosta se oli siihen aikaan.

BV: Se oli varmasti niitä "työn vapauden miehiä". "Arbetens Frihet", silloinko oli uittolakko vuonna -32, mitä ei oltu liitolta hyväksytty, silloinhan Erkheikillä perustethiin paikallisosasto.

En tiä, elääkö "Arbetens Frihet" vielä.

I: Silloinhan lakon aikana perustethiin Pajählaan ensimmäinen ammattiliitto.

BV: Vuonna -31 tai -32 oli lakko ja silloin tuli metsä- ja uittotyöläisten liitto. Siinä olit kaikki ammatit myötä. Siihen aikaan oli kunta, joka oli esimies, mikä koski teitä.

Niitten kanssa neuvottelut kariutuivat, tuli lakko, joka kesti 6 kuukautta. Tämä lakko oli liitolta hyväksytty. Se ei suurinpiirtein koskenut rahaa, vaan oikeutta, että saa neuvotella.

Pajalan kunnan tiehallinnon johtokunta kieltäytyi ja se meni kuukauden lakhoon. Mie olen ollut 15 ikäinen silloin. Täällä marsithiin teillä joka arkipäivä.

Ihmisiä oli noin 300 - 400. Mertapalolla Magnussonin talossa sai soppaa joka päivä. Mieki kävin siellä syömässä hernerokkaa monena päivänä isän kanssa.

Magnussonin talossa oli vielä joka ilta tansit!

Kun ajattellee sitä, ihmisiä voi kokkointua yhteen niin paljon Pajalassa. Nyt ei taho saaha kymmentä miestä kokhoon ammattijärjestön kokouksiin!

Se on muuttunheet ajat!

Se riippuu tietysti monesta asiasta. Olot parahneet kaikin käsin. Niin palkka kuin muut olot. Kun asiat ovat hyvin, niin ihmiset ei enää niin innostu ammattijärjestöihin.

Vaikka loppujen lopuksi sieltä kaikki lähtee.

I; Semmoset ihmiset, jotka on syntyneet tähän ns. hyvään maailmaan. Niillä on ollut kaikki valmis, ammattijärjestöt valhmiit. Kaikki on järjestetty valhmiiksi. Olla vain myötä, kun kaikki on valmista.

Eiköhän se niillä ole se huonoin into.

BV: Siltä se näyttää.

...

...

Olihan täälläki ihmisiä, jotka vastustivat ammattijärjestöä. Minäki sain varoituksen. Silloin, kun me perustettiin oma osasto Erkheikille, niin sain huomautuksen.

Mulle sanottiin, että semmoset, jotka yrittävät ammattijärjestöjä saaha kylhiin, tulhaan ampumhaan, kun Hitleri saapi vallan!

...

...

I: Ruottin kansalla on niin huono muistaa, milläläilla kaikki on alkanut. Ei niitten päähän mahu, vaikka yrittää selittää.

BV: Mikä koskee uittoa, siinä oli paljon keskustelua, kuten esim. palkka. Työaika. Vuorokausittain tehtiin yksilä silmilä. Jonkinlaista rajotusta siihen on tullu vasta -51. Silloin tuli laki 8 tunnin työpäivästä.

...

Sen mie muistan, että uitto otettiin ja tehtiin joka kevät ja ihmiset olit hyvin väsyhneitä. Sitä on paljon ikäviä muistoja ja hauskojaki muistoja. Mieki olen yksilä silmilä ansainu 69 tiiman palkan.

Se on ollu Tornion väylän päälä. Olin nuori mies silloin ja olima järjestänheet, että me lähemä Luppiolle ja Aavasaksalle juhannusta viettämhään.

Kuorma-autolla siihen aikhaan menttiin. Met saima uiton valhmiiksi juhannusaattona. 69 tuntia olthiin tehty työtä.,tulim kotia ja menin sauhnaan. Olin ollu sielä jo pitkhään. Isä tuli heräthään minut.

Ko se mie panin maata, niin mie nukuin juhannes pyhäilthaan saakka! Toiset, jotka ei olheet uitossa, olit menheet.

Kerran, muistan, että oli monta kilometriä pitkä ruuhka ja miehet olit väsyneet. "Kympin" kanssa neuvotelthiin, etteikö tästä lähettäis nukkumhaan.

Sanothiin, että alethaan hieromhaan nukkumakauppoja. Siinä istuthiin ja praatithiin ja aurinko alko nousemhaan aamuyöstä.

...

Oli yksi mies, jonka mies oli Otto. Se yht'äkkiä nousi ylös ja löi keksin puuhun. "Minä en ole kuulu pörssinoteerinkiäkhään kolhmeen päihvää. Minä lähen kotia!". Otti repun selkhään ja lähti. Eikä ole sen jälkheen käyny uitossa, minun aikana.

Silloin pääsi koko sakilla kauheat naurut. Meitä oli parikymmentä miestä. Työnjohto sano, että on parasta, että lähethään nukkumhaan. Ja niin me lähimä.

Varmasti ei ollu koko sakilla pörssinoteerinkien kanssa mithään tekemistäkhään! Se oli kuitenkin niin sopevasti sanottu.

I: Sie olet puhunut paljon paikallisista ylösteoista. Mutta sie olet ollu paljon mukana ylösteoissa jälkhiin, mitä Gävlessä tehtiin.

BV: Menin vuonna -50 liiton palvelukseen, m etsä- ja uittotyöväen liithoon. Olen ollu yli kolmekymmentä (30) vuotta.

Olen ollut myötä keskusteluissa, jotka on olleet "pääkallopaikalla". Mikä on koskenut metsä- ja uittoalaa. Kun on työehtosopimukset saatu valmiiksi, niin katsoa, että sitä käytännössä työpaikoilla nou-
tetaan.

Se on ollut minun tehtävä koko Norrbottenin läänissä. On ollut paljon matkoja. Monia tapauksia on tapahtunut kolmenkymmenen vuoden aikana.

On ollut sekä positiivisia että negatiivisia tapauksia.

I: Sulle on varmasti muistossa kaikenlaisia tapauksia?

BV: Monesti, kun työehtosopimukset aloitetaan, tuntuu aivan mahottomalta. Yksi neuvottelija kerran sano meän puolelta, että tämä neuvotteluliike näyttää kauhean pimeältä. Mutta älkääpä olko pojat hermostuksissa. Kyllä me aina löyää jonku valopisteen. Niin se brukas aina sieltä löytyä.

Onhan sitä moitittu, että työehtosopimukset on olleet huonot, välistä paremmat.

Mikä oli kaikkein helpoin, mitä muistan, oli -52 - -53, Korean sodan aikana. Silloinhan me saama saama työehtosopimuksen, joka sisälsi 40 - 50 % nousun.

Kerran minut on kutsuttu osaston kokouksen antamaan selostus työehtosopimuksesta. Se oli muistaakseni -53. Sen jälkeen, kun olimme tehneet työehtosopimuksen.

.....
.....
.....

Silloin oli yksi metsämies, joka on ollut pappinaki. Kun minä olin selostamassa, niin hän nousi ylös. "Älkää uskoko, mitä Vanhainen, sanoo, se valehtellee!", hän sanoi.

Mullaki vähän nousi nokkaan. Olen aina koittanut selostaa, kuinka asia on.

....

....

....

Toinen onnistunut neuvottelutilanne oli, mitä me olimme jo kauan vaatinheet, että työnantaja kustantaa moottorisahat? Me tiesimä vähän enemmän, mitä työnantajapuoli tiesi.

Me olimme tietosia, että jo vuoden päästä tullee korkeita nousuja, mikä koskee moottorisahoja ja bensiiniä ja kaikkea.

.....

.....

Ensin tuli vähän murinaa kentältä. Mutta sitten tulthiin siihen tulokseen, että tämä on liitolta parhaita ylöstekoja, mitä on tehty.

.....

.....

I: Välistä teit tehittä semmosia sopimuksia, joista osasto ja työntekijät eivät tehneet paljon mitään...

Mie muistan kahtena vuotena, kun olin uitossa. Vuosilukua en muista. Teit aloitta vaatimhean työmiehille, että "huue"?rahhea pittää maksaa. Kovasta vaivasta, mikä oli..(huure?).

Teit saitta sen läpi. Oli hevosajot mettässä ja oli kova huue?. Sitten se lumi kovettu ja se oli ajomiehille tavaton vaiva...

Siitä tet tehittä samalla kertaa ylös. "Aavtaahliin" tuli lisää.
Se ei ollu niin huono ylöstekokhaan. Se teki paljon rahhaa.

Muistaakseni -66 oli kauhea pakkastalvi. Ihmiset ei pärjänheet mettässä,
kun oli monta viikkoa ollu kauhea pakkanen. Tet aloitta vaatimhaan,
että pittää alkaa maksamhaan "pakkasrahhaa".

Kun net kuitenkin freistaavat olla mettässä. Mie olin yksi niistä, joka
hain pakkasrahhaa.

.....

.....

.....

Nämä lumilisät on olheet lisänä työehtosopimuksissa. Muistaakseni nämä on
olheet siihen asti, kun kuukausipalkka tuli. Se on siihen saakka ollu joka
vuotinen neuvottelu. Ne on olheet paikallisneuvotteluita.

Sen takia paikallisneuvotteluja, koska Norrbotteni on iso alue. Met halu-
simma, että se olis ollu kruunuiissa päivää ja tuntia kohin. Met emmä ole
koskhaan hyväksyneet sitä, että se tullee prosenteissa. Jos mies ei
lumen takia pysty saamaan kuin jonku puun, niin prosenteilla ei ole
mitään merkitystä.

Muistaakseni noin vuonna 1974 täällä pohjolassa oli ankara talvi. Mikä
koski "huuretta" eli "uppleekaa?". Met saima silloin ensi kerran työ-
ehtosopimuksen kolmas päivä joulukuuta sinä vuonna. Muuten bruukas aina
mennä tammikuuhun.

Työnantajat sanoit aina silloin, ettei se ole vielä talvi kaikki. Neu-
votelhaan myöhemmin. Silloin työnantaja meni myötä. Silloin tehtiin
kruunumäärä päivää kohin. Se oli ensimmäinen kerta, kun met saima sen
mitä met aina olima vaatimheet.

Muistan, että meillä oli kova informaatiokampanja. Siis yhteisesti
työnantajapuolen kansa. Ajoimme kolme neljä viikkoa Norrbottenia läpi.

Muistan, kun olimme informeeramassa yhtä sakia Lumivaaran rintheellä: Kun me olimme informeeranneet, niin tuli yksi työnjohtaja, ja sanoi työnantajan edustajalle, että olettaako huomanneet, että metsä- ja uittotyöväenliitto viepi kuukausipalkan lävitse takkaa päin.

Sehän oli kova vastarinta. Mutta se oli yksi parhaimmista sopimuksista. Se oli koko maata käsittävä, tehtiin Tukholmassa. Muistan, kun liiton puheenjohtaja ja työnantajaliiton edustaja kutsuit minut ja työnantaja-puolen edustajan.....

Neuvottelut olit päättyneet ja ne sanoit, että meän pittää lähteä kentälle ja informeerata tästä ylösteosta. Tilanne oli hyvin kärjistyntynyt, olletikki Norrbottenissa.

Työnantajapuolen mies oli vasta astunut toihmeen ja hän sanoi, että Sinä Berttillä otat Luulajan väylästä ylöskäsin ja s inä otat vastuun työsopimuksesta.

Limberg, joka oli vakinainen työnantajan puolella, ottaa Luulajan väylältä alaskäsin. Niin me matkustelimme. Olimme Pajalassaki pari viikkoa.

Lounas oli joka päivä autossa. Silloin oli lyhyen päivän aika. Se oli henkilökohtaisesti minulle kauhean iso asia, että työnantajapuoli anto semmosen luottamuksen.

Minä sain niinku johtaa tätä liikettä. Sehän on selvä, että semmonen luottamus velvottaa kansa. Ei hypitty sinne tänne. Oli suora linja. Oli sovittu, mitä sovittu!

.....

Bandet tog slut.

.....

I: (Hugo Pekkari) muistelee: Silloin tuli Domänvärkillä puusta kauhea puute... Oli kauhean paksu ja kova lumi. Ajomiehet hääyit heittää pois monessa sakissa...

Silloin tuli meän työnantaja Josefsson. Se oli kauhean iso mies. Tuli kauhea hätä. Toisella puolella väylää hääty saki heittää pois töistä. Hän oli käyny sielä, mutta ei se saanu niitä alkamhaan... oli jo hiljainen.

Oli maaliskuun loppupäiviä. Silloin ei ollu enää huuretta puussa. Se oli puonu. Mutta oli ollu kohta siihen saakka. Oli lauantai-ilta ja se tuli meän kämpälle. Meitä oli kämpällä vain kaksi ajoniestä. Hakkomiehet olit menheet kaikki kotia.

Met, joila olit hevoset, olima pyhät sielä. Se tuli sitte meän kanssa tekehään ylös sitä. Sillä oli kauhea pölkö, että met heitämä kansa pois. Silloinhan oli hakkomiehillä oikein hyvä olla mettässä, kun oli hanki semmonen, ettei tarvittu sivakoita.

Met aloima sopihmaan sitä "huuerahhaa" ja lumen kovvuus rahaa meille ajomiehille. Mie sanoin, että kun meillä ei ole tässä hakkomiehiä ketään. On vähän huono sopia hakkomiesten asioista. Hän meinasi, että enmäkhään met saata sitä sopia. Met panema kontrahtin, eikhään net hyväksy sitä, kun näkevät.

Mie häyn sano a, ettei parempaa ylöstekoa ole saattanu olla ! se makso selvän rahan. Jokhaiselle hakkomiehelle selvän rahan. Kaikille sama rahamäärä. Ajosta samhaanlahin. Ei mithään kuutiomaksuja!

Se ei ollu mikä raha hyvänsä. Se oli siihen aikaan hyvä raha.

Sitten tulit maanantaiamuna hakkomiehet methään... Met sanoima, että jägmestari (?) on ollu täällä tekemässä uutta kontrahtia. Met olema ominpäin tehneet teilleki kontrahtia. Se tuli kova tarkastaminen tietenki.

Mutta sitten tuli kauhea ilo! Kukhaan ei ollu ymmärtänny toivoa, että semmosen rahan saattaa saaha. Aivan niinku ilmasen rahan.

BV: Monta kertaa paikallinen ammatillinen toiminta, ko se hoijethaan hyvin, niin se antaa paljon tuloksia. Se on luottamuskysymys.... Paikallinen ammatillinen toiminta häätyy olla aktiivista.

Mikä koskee pakkaslisää, on ollu hyvin vaikea kysymys. Se johtuu siitä että meän maa on niin pitkä. Etelässä on työntekijöitten mielipitteet erit kuin pohjolassa. Olot on kansa erilaiset.

Siittä on paljon johtunu, ettei sitä ole saatu ratkaistuksi. Kyllä mekki olisimma saahneet jonkilaisen sopimuksen, mikä koskee pakkasta. Jos me olisimme menheet sammaa tietä, ko joku muu ammattijärjestö. Ko on vissi pakkasmäärä ollu, niin työntekijä on saanu mennä työnvälitystoimistoon, ja on saanu työttömyysvakuutuksesta sen.

Met olema aina vastustanheet sitä, että työttömyysvakuutuksen rahoja siihen ei tule käyttää. Koska työntekijäkki maksavat siihen vussin osan ja valtiovalta vussin osan.

Näin ollen työnantaja pääsee kokohnansa erihleen siitä. Sen takia met emmä ole haluhneet sitä. Niin se on jääny ratkasematta. Varmasti on tehty paikallisia sopimuksia, mie arvaan.

.....

Myöhemmin, jos paikallinen työnantaja hyväksy, sai täyen palkan, jos ei voinu olla töissä sään takia kesällä tai talvella....

Mutta, kun se monta kertaa sillälaililla vain kirjotettu, se on riippunu paljon ilmassa.... justtiis paikallisissa ammattijärjestöissä.

Kolmenkymmen vuoden aikana on tehty monta eri työehtosopimusta. Välistä on uhattu, että työnantajan edustaja ja Vanhainen tarvittevat saaha selkäsauan., yhtenä päivänä aamupäivästä. Kun toisheen paikkaan tuli iltapäivänä, niin käestä tulit kiittämhään! On se Vanhainen tehty hyvän työehtosopimuksen. Ja sammaa asiaa olin ratkasemassa!

Metsäala on tietenki vaikeää monta kertaa.. Työnantajanedustajilla ja meillä on kuitenkin olheet hyvät työsuhteet. Olema luottanheet toisten päälle. Kuunelheet toisten mielipitheitä. Mutta se on saattanu tulla väärin vielä siltikki.

Mutta se on ainoa kerta, kun minä olen saanu kiitoksen ja selkäsauan yhtenä päivänä!

Röst: Kyllä täällä vain tykäthiin hyvää sinusta!

BV: Tämä lumiraha oli riippuen olosuhteista 7 - 32 kr/päivä. Met koitima harkita, että se tullee oikeuenmukaisesti sillä välillä pysymhään.

Olimme tuola Orajärven paikoilla aamupäivästä. Eihän net tietekhään olheet tämän maan laisiakhaan. Net sait siinä melkein sen korkeimman. Sen jälkheen kun met olima ottanheet ja tehneet ylös. Mutta met tiesimä, että on vielä hankalampia paikkoja. Se 32 kr piti tietekki tulla semmoshiin.

.....

.....

Mutta niin se met tulima illalla toisheen paikkaan. Se oli kyllä aivan silmännähtävästi ankarampi. Työnantajapuoliki meni ilman mithään suu-rempia keskustelujä myötä siihen, että saavat korkeimman, 32 kr.

Silloin tuli mies, joka otti käestä kiini, ja sano, että se on paras ylösteke, mitä hän koskhaan saanu. Kaikkihan ei voi sitä tunnustaa.

.....

.....

Siinä on vasta- ja myötä tuulta. Siinä on kysymys kans luottamuksesta.

I: Kyllä semmoiset ihmiset olivat kiitollisia, kun saathiin ylöstekeja. Jokka olit vielä olheet töissä, kun sitä hommaa (ylöstekeja) ei ollu! Nethän kaikkein kiitollisimpia olivat. Nuoremmat, jokka ei sitä oikein tienny, olivat tyytymättömämpiä.

Mie muistelen siittä yhestä lumiliikkeestä: Kun hakathiin kesän aikana massapuuta ja tuli lumitalvi. Monta kertaa tuli niin tavaton lumi, että hevosmiehillä oli kauhean ankaraa. Oli yksi talvi Råneon Domänvärkin metsissä. Oli yksi "fasta"mies, joka oli ajomies. Ei se ollu saattanu työnantajan kanssa sopia. Met menimä sinne ratkasheen se riita.

Kuulustelin ajomieheltä kaksinkeskisissä keskusteluissa, mitä hän on vaatinut siittä. Se kerto. Met kävimä työnantajan edustajan kanssa läpi sitä.

.....

Mie huomasin, että se mitä tämä hevostmies oli vaatinut, oli 5 äyriä vähempi, kuin mitä sen kuulus saaha. Sen jälkhiin, mitä met olima siihen saakka niitä asioita ratkasheet. En mie tietenkään puhunu siittä kelheen mithään, mitä ajomies oli vaatinut.

Työnantajan edustaja meni myötä siihen, mitä olin vaatinu. Se oli 5 äyriä enempi kuin mitä ajomies oli vaatinu kuutiota köhen. Kun me ilmoitamma, niin ajomies oli tietysti hyvin tyytyväinen.

Se huomautti jälkhiin yhdessä kokouksessa mulle, ko aina moitithiin, että hän on vain kerran saanu enemmän kuin mitä vaati!

Olimme kerran Älvsbynin lähellä, siinä oli joku ajo. Oli kauhean järeätä mettää. Vaaran päällä oli pääosa metsää, se oli tukkimetsää. Sitten oli 30 - 40 metrin brysti? alas. Sinne piethiin puut viä.

Ajajat sanoit, että het häätyvät aijaa ensin....

Työnantaja ja työnjohto olit sammaa mieltä. Met hihojima ja kattoima sitä kartalta. Eppäilin, että tässä saattaa löytyä joku muuki ratkaisu.

Hyvänä puolena minulla on ollu, että on ittelä ollu kokemusta. Olen ottanu elanon siitä. Mie huomasin, että siinä tullee erilainen ratkaisu, mutta mitäpä mulla oli aihetta puhua...

Työnantaja ja työntekijäthän olivat sitä mieltä, että puut vieritethään alas. Huomasin, että ajomiehillä olis mahdollisuus neuvotella naapurin kanssa. Sen kanssa, joka omisti mettän. Ei se ollu ko yläpuolelta aijjaa sinne ja sieltä varovasti alas.

Met tehimä ylös. Lisä teki enempi, mitä oli pohja työehtosopimuksessa. 19 äyriä met tehimä siittä vierityksestä. Ei se tietekhään ollu liikaa sille työlle, mikä siittä oli.

Mutta sitte, mikä tuli jälkhiin. Työnantajan edustaja alkoi minua syythään, että mie olen vienyt hänen harhaan, valehtellu. Mie että, kuinka niin? Ettekö tet olheet kaikki keskustelheet siitä. Tethän kaikki olitta yksimielisiä, että sillä lailla häätyy aijjaa?

Joo, mutta kyllä sie tiesit, että erhiinlaihiiin voipi tehjä. Mie sanoine, etten mie tieny sitä. Mie sanoin, että kyllä niinki vois tehjä. Aijät otit ja ajoit sen. Olit tietenki hyvin kiitollisia.

Nämät olit tehneet ylös naapurimetsänomistajan kansa, että het saavat tehjä tien sieltä ympäri. Se tietekki jatku vielä kilometrin toista. 90 % kuutiomassasta oli siellä ylhäällä.

I: Parempihan se on kuin että monheen kerthaan alkaa lastaahmaan puita ja viehmään alle.

BV: Mie sanoin työnantajan edustajalle, että kyllä sullakin, kun olemme niin paljon raipanheet näitä mettiä, on silmät päässä. Työnjohtohan siellä oli ja olthiin yksimielisiä kuinka tehjään. Ei meän tarvinu puuttua siihen.

Se ^{on} merkkinä siitä, että työntekijä metsässä ratkasee asioita paljon viissaammasti kuin monta kertaa työnjohtaja. Kun net vain saavat vapaat käet tehjä niin.

I: Ajomiehethän tienasit hyvin rahhaa.

BV: Onhan net monta kertaa jälkheen päin siitä sanohneet. Mutta mie sanoin, että kyllä mie huomasin, kuinka het tulevat tekheen.

Se on ainoa kerta, kun työnantaja on tullu syyttämhään, että olen ollu valheellinen. Mutta ei se edustaja niin monta vuotta jälkheen ollukhaan..

....

.....

I: Häätty sanoa, että on ollu paljon aivan alusta kuukausipalkkhaan asti. Joka vuosi se on etheen käsin menny.. Tämä on aivan ammattiliiton ansiota.

Työnantaja ei ole koskaan tullu vapaaehtosesti mihään tarjoamaan!

BV: Eihän mikhään toimi ilman yhtenäistä ammattiliittoa. Pitää olla aktiivista toimintaa.

.....

BV: Kyllä se on toisshaalta ollu niin sopevaa. Metsämiehet on niin rehellistä ammattikuntaa, etten usko, että rehellisempiä ihmisiä löytyy. On ollu hauska kohata semmosia.

Olis mukava joskus kohata sen ajan ihmisiä ja keskustella. Tuntuu, ettei aikaa ole kylliksi.

.....

.....

Puhuvat niitä näitä.....!

BV: Eihän sitä kaikkia muista, mitä on tapahtunnu....

Olin kerran yhdessä paikkaa. Oli huonoa mettää. Met tulima sinne työnantajan edustajan kansa. Paikallisen osaston puheenjohtaja oli nuori mies. Ensi kertoja puheenjohtajanna. Met kysyimä, mistä on kysymys. Niin tavallisesti tehtiin, kun tulthiin.

Hän ilmoitti vain, että heillä on ollu eilen kokous. He on päättäneet, että het häätyvät saaha niin ja niin paljon. Työnantajan edustaja sanoi minulle, että mitäpä meillä on täällä mihään tekoa. Nehän on päättäneet, että he häätyvät saaha niin paljon.

Mie sain kuitenkin sen rauhothuun. Emmä met perusta siittä niin paljon, mitä se sannoo. Se ensi kertaa näissä toimissa. Olis sanonu mulle vain, mitä he on keskustelheet.

Mutta hän sanoi sen julkisesti työnantajain edustajitten kuullen. Lopputulos oli kuitenkin siinäki, että met saima hyvän sopimuksen.

Vaikka se saattaa vaikuttaa, että ne on vielä pahemmat sääja muuttumhaan. Mutta siinä oli niin suuret hankaluudet, että siinä sai silti muuttumhaan. Mie sain korjauksen siihen.

I: Eihän semmonen sovi osaston puheenjohtajaksi, kun niin heti paikalla sanno...

BV: Mutta siittä tuli yksi parhaita puheenjohtajia sen jälkheen. Met otima tämän asian aika raskaasti. Sekä työnantajapuoli että mie. Met olimma jälkhiin kaksinkeskisissä keskusteluissa metsänhoitajan ja puheenjohtajan kanssa.

Met esitimä, että tulevaisuessa .. kun mettätyöt alethaan. Tet menettä työnantajan ja puheenjohtajan kanssa kaikki työpaikat läpi. Koittakaa tehjä sopimus kaikista hakuista.

Niin nämä aloit siihen toiminthaan. Sen jälkhiin siinä osastossa tuli hyvä järjestys. Se sai työnantajan puolelta kans myönnytystä siihen. Aina on kysymys siitä, että on tultu samalle asteelle keskusteluissa.

Met bruukasimma aina nauraa, että ne on tehneet ylös, ei meän tartte tulla.

Tämä koskee Domänvärkin hommia. Yksityisellä alueella on aina pahempi. Sielä on paljon isoja miehiä. Mutta tämä on toiminu kauhean hyvin täällä.

.....

Mulla on Josefssonin neuvotteluista yksi esimerkki. Olin Nuoli-vaarassa. Oli vain yksi ajomies, joka tuli sinne. Vaaran laijassa oli yksi kämppä. Met kävimä sielä kattomassa. Mulla oli Heiko? työnantajan edustajanna. Josefsson ei tietenkään halunu mennä minnekään.

...

Josefsson oli tietenkin mossossa, kun se oli saarnanu sille. Meni makkoihleen yhteen sänkhyyn sielä. Met keitimä kahvia. Kun se meni makkoihleen, niin mie sanoin työnantajanedustajalle, että onpa vain mullaki aikaa mennä makkoilemhaan. Niin se mieki menin toisseen sänkhyyn makkoilemhaan. No, siitä kulu tuntinen ja kaksikin.

Niin se alko viimein Josefsson sieltä tulheen. Karjasi sille työnantajan edustajalle, että kyllä se on paras, että sie saat, niinku sie halvat! Niin se met lähimä sitten.

Niinhan se piti ollakki. Sehän oli semmonen meininki siinä ratkasussa, että ne, jotka on työehtosopimuksen valvojat, katsovat, että sitä käytetään suunile oikein.

Mie nauroin sitten jälkhiin työnantajanedustajalle, että se oli tehokasta makkaamista! Piti Josefssonininki antaitua. Se oli visu mies.

Kun oli kysymys "lumilisisistä" Kihlankinpuoleessa: Hakkomiehet olit Kieksiäisvaaran puolelta. Mie tehin työnantajan edustajalle esityksiä. Tämäki oli aika nuori ja kokematon vielä, mikä koskee työehtosopimuksia. Paukhautti sanoa, että milläläilla Vanhainen sammosta saattaa, eihan semmosia vaatimuksia saata tehjä. Työmiehet kuulit sen ja tulit sanohmaan, että minkäslainen hoito se nyt on.

Mie olin vakuutettu sanohmaan Josefssonille, että kyllä se niin on, että mie edustan työmiehiä.

...

...

I: Mutta oli yksi muu, joka oli vielä "värrempi", Olsson-niminen. "Kuppimikoksi" se ristithiin. Se haki kuppipahkoja. Kun joka vuosi tehtiin "kont-rahteja", niin se aina "räknäsi" selkä ihmissiin käsin. Sillä oli semmonen malli. Se oli hurja mies.

BV: Mie olen keriny olla Olssonin alla töissä. Kerkisin olla myös tässä ammattijärjestön toimessa. Se oli pitkhään täälä Pajalassa.

Uitosta: Sitä olen monta kertaa ihmetelly, miksi työnjohto teetätti niin pitkiä päiviä. Työvoimasta ei ollu silloin puutetta. Olis vaikka pantu kahdelle eli kolmelle vuorolle. Uithoon halukkaita oli vaikka kuinka paljon.

Jokku sanovat, että se oli veen takia. Sen takia piti tehdä pitkiä päiviä, muttei se niin ollu. Ollis pantu uusia miehiä..

I: Eihän se ollu vesi, joka pakotti, vaan huono työn johto. Jos olis pantu monheen vuoroon, silloinhan olis ollu ympäri vuorokauden työ. Silloinhan olit samat miehet töissä kaksi - kolmevuorokautta peräkkäin töissä.

Tohit vielä panna semmosia miehiä ishoiin koskhiin, mikkä olit monta vuorokautta valvonheet!

BV: Muistelen vielä sitä, kun oli samoilla silmillä 69 tuntia töissä... Oli laukkuvenheen kuljettaja, joka brukasi olla. Kuljetti työmiesten laukkuja. Se tuli alas laukkujen kansa ja tarttu kivheen. Met olima rantaa korjaamassa. Tämä eikö sauvoskeli niinku venettä sauvothaan.. Ei se huomanut sitä, että vene on kiinni!

Met aloima huutamhaan sille, niin se heräsi siihen. Ei se tieny sitä, että hänellä on vene kiinni!

Eihän niin väsyhneistä ihmisistä ollu enää mihinkhään. Niin tyhmää se on ollu.

Bandet tog slut.